

TECHNOLOGIE

OBOR KADEŘNÍK - 1. ROČNÍK

Zuzana Szymańska

OBSAH

I. SPOLEČENSKÝ VÝZNAM OBORU

1. Význam oboru – vkus, estetika, elegance	4
2. Služby, povolání kadeřníka	4
3. Práva a povinnosti v oboru	6
4. Historie oboru	7

II. PRACOVNÍ MÍSTĚ KADEŘNÍKA

1. Rozdělení provozoven	8
2. Vnitřní vybavení v provozovnách	8
3. Osvětlení a vytápění	8
4. Zásady chování v kadeřnické praxi	9

III. HYGIENA

1. Hygienické zásady v kadeřnictví	10
2. Použití elektrických přístrojů a dalších zařízení	10
3. Zásady prevence vzniku infekčních a jiných onemocnění	11
4. Zásady osobní hygieny zaměstnanců a ochrany zdraví spotřebitele	11
5. Způsob zacházení s prádlem	12
6. Úklid, odpady	12

IV. PÉČE O VLASY

1. Mytí vlasů	14
2. Regenerace	15
3. Česání a kartáčování	16
4. Masáže	16
5. Metody určování diagnózy	17

V. HOLENÍ VOUSŮ

1. Historie úpravy vousů	18
2. Části břitvy	18
3. Druhy břitev	19
4. Příprava k holení vousů – změkčování	19
5. Úkony před holením – napínání pokožky	19
6. Pravidla holení, vedení břitvy, zacházení s břitvou	19
7. Pracovní postup holení pravé tváře	20
8. Pracovní postup holení levé tváře	20

VI. VODOVÁ ONDULACE

1. Podstata vodové ondulace, pomůcky k vodové	21
2. Techniky vodové ondulace	21
3. Kombinace technik – módní směry	21
4. Druhy natáčení	21
5. Pracovní postup natáčení a zhotovení účesu	21

VII. ONDULACE ŽELEZEM

1. Historie	23
2. Princip ondulace, určování teploty železa.....	24
3. Druhy ondulačních želez.....	24
4. Techniky ondulace – natáčení a žehlení.....	25

VIII. STŘÍHÁNÍ VLASŮ

1. Podmínka dokonalého střihu.....	25
2. Techniky střihání.....	26
3. Pánské střihy.....	26
4. Dámské střihy	28
5. Střihání dětí	30
6. Střihání vlasů - přihlídnutí k různým zvláštnostem	30

IX. PREPARACE VLASŮ

1. Historie	31
2. Složení a vlastnosti preparačního roztoku.....	31
3. Rozpojování a spojování vazeb keratinového žebříčku	32
4. Pracovní postup	32
5. Narovnání kudrnatých vlasů – pomocí preparace	34
6. Příčiny neúspěchů při chemické preparaci	34

X. Zdroje	35
-----------------	----

I. SPOLEČENSKÝ VÝZNAM OBORU

1. Význam oboru - vkus, estetika, elegance

Vkus - představa o ideálu krásy, harmonie, dokonalosti, módnosti. **Vkus individuální** (každý člověk má jiný), **vkus většinový** (skupina lidí se shodne na určitém stylu, charakteru).

Vkus se neustále mění a vyvíjí – působením dějin, liší se v různých národech a společnostech.

Estetika – z řeckého slova – AISTHETIKOS = VNÍMAVOST, CIT – pro krásu. Je to filosofická disciplína zabývající se **krásnem, jeho působením na člověka**, vnímáním pocitů, dojmů z uměleckých a přírodních výtvorů.

Estetické citění – tvořeno smyslovými orgány (zrak, sluch, hmat, čich, chuť) a city, socialitou, představivostí, fantazií, intuicí. Estetické citění je záležitost *subjektivní* – **část je vrozená** - vrozené dispozice, **část získaná** - v průběhu života se rozvíjí, vlivem prostředí, přírody, uměleckými díly,... **Estetické citění pomáhá člověku orientovat se ve světě.**

Elegance - pochází z latinského uhlazenost, ladnost, vkus, je to proces poznávání v oblasti *estetiky*. Jedná se o půvab, krásu, která je efektivní, jednoduchá. Používá se v umění, designu, filosofii.

2. Služby, povolání kadeřníka

Být skutečně profesionálním kadeřníkem neznámá umět sevřít nůžky a hřeben v rukách a změnit někde objem vlasů.

Cesta k profesionálnímu kadeřníkovi vede přes získávání informací. Profesionální kadeřník ví, že pokud chce být ve svém povolání jedním z nejlepších, musí si neustále udržovat přehled o technologiích, novinkách v kadeřnických nástrojích, přípravcích určených k péči o vlasy a samozřejmě o módních trendech. Nejlepší profesionálové mohou mít tu výhodu, že sami určují módní trendy. Avšak i oni potřebují sledovat svou konkurenci a dále se tak sami rozvíjet. Proto je povolání kadeřníka výrazně kreativní povolání. To znamená, že profesionální kadeřník potřebuje mít vztah k umění, cit pro krásu a estetiku, umět pracovat s barvami.

Opravdový profesionální kadeřník dokáže zákazníkovi poradit s celkovou vizáží. Navrhne nejenom vhodný typ střihu a barev vlasů. Doplní účes o doporučený typ líčení, navrhne barvu očních stínů a celkový vzhled dotvoří

vhodným oblečením a módními doplňky. Tak změní profesionální kadeřník zákazníkovi pohled na svět a může tak dokonce ovlivnit jeho další život.

Vliv kadeřníků - kadeřníci vtisknou danému období specifickou „vlasovou“ známku. Podle účesů zachycených na historických obrazech je možné celkem přesně odhadnout, o které období historie se jedná. Stejně tak ve vzdálenější budoucnosti budou schopni znalci určit například stáří fotografie právě podle účesu vyfotografovaných objektů.

Co patří ke kadeřníkovi profesionálovi? Určitě schopnost sebereflexe, umění vyslechnout si kritiku, a hlavně dokázat ji bez emocí posoudit a dokázat se tak případně naučit něco nového.

Kadeřník potřebuje vědět, na jakém typu vlasů právě pracuje. Pak může zvolit nejlepší typ barev, kosmetických prostředků a pracovních nástrojů. Protože si vybral správné nástroje, může se tak rozhodnout i pro nejvhodnější pracovní postup ošetření vlasů.

Protože práce kadeřníka je především služba lidem, potřebuje kadeřník dokázat využívat jemného umění psychologie. Každý zákazník přichází se svou vlastní náladou a očekává, že od kadeřníka odejde každopádně s náladou lepší. Je potřeba naučit se z náznaků pohybů, ze vzhledu tváře a očí odečíst, co zákazník potřebuje. Chce se vypovídat? Touží po zklidnění a tichu? Potřebuje soucit a spoluúčast v jeho osobním životě? To vše může schopný kadeřník využít ve svůj prospěch a povýšit tak své schopnosti ze zkušeného mistra na dokonalého profesionála.

3. Práva a povinnosti v oboru

- 1) Žák si musí osvojovat vědomosti a dovednosti stanovené učebními osnovami, nové techniky, pracovní metody, aby se stal kvalifikovaným kadeřníkem.
- 2) Žák se musí pravidelně a včas účastnit odborného výcviku a vyučování, mít v pořádku všechny potřebné pomůcky.
- 3) Při vyučování nebo odborném výcviku se musí zdržovat pouze na místě určeném učitelem a mistrem, nerušit a sledovat výuku.
- 4) Žák musí chránit zdraví své i svých spolužáků, pracovníků a zákazníků, dodržovat všechna zdravotní a hygienická opatření. Musí se podrobit stanoveným lékařským vyšetřením.
- 5) Žák musí dodržovat předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, při zájmové činnosti, dodržovat protipožární předpisy.
- 6) Žák musí udržovat své pracoviště a nástroje čisté, na určeném místě, nosit na pracoviště předepsaný pracovní oděv a obuv.
- 7) Žák musí šetrně zacházet se svěřenými věcmi, pečovat o společný majetek, zabraňovat poškozením a ztrátám.
- 8) Poškodí-li úmyslně nebo z nedbalosti majetek školy, organizace, je povinen škodu nahradit.

4. Historie oboru

STAROVĚK – 5000 před. n. l. až do roku 0

Vlásenkářství, lazebnictví - ranhojičství prováděli **talentovaní otroci**.

4000 př. n. l. v nejvyspělejších kulturách Egyptanů, Babylóňanů, Peršanů, Indů, Číňanů byli otroci velice nadaní, za své věrné služby byli mnohdy dokonce propuštěni z otroctví. Zůstávali však dále ve službách, už jako svobodní občané. Obor se dědil z pokolení na pokolení.

STŘEDOVĚK – 1. až 15. století

Lazebníci a ranhojiči se sdružovali v **cechy**. Tomuto cechu byl udělen královským majestátem erb – **vodnář s trojzubcem**. Václav IV. připojil erb **ledňáčka**, další symbol lazebníků.

Za vlády francouzského krále Karla IX. byl oddělen cech vlásenkářský - lazebnický od ranhojičského. Vznikl tak obor pozdějších lékařů.

NOVOVĚK – 15. až 19. století

- období renesance, baroka, rokoka, biedermeieru - mění se název z cechu lazebnícko – vlásenkářského na **cech holičsko – vlásenkářský**.

V 19. století mizí cechovní zařazení, **živnostníci se sdružují do společenstev kadeřníků**.

1872 – vznikla profese **dámský kadeřník** - díky **R. Marcelovi a jeho vynálezu železové ondulace**.

1924 – **móda krátkých vlasů**, Josef Mayer navázal na Neslera, zdokonalil termickou preparaci.

1942 – vynalezena v Americe **chemická preparace**.

1947 - se chemická preparace dostává do Prahy.

1948 – **zrušeno soukromé podnikání** – převedeno na kolektivní – vznikla družstva – Hygie, OPS (Okresní podnik služeb). Pokroku v naší zemi napomohlo i zřízení vlasového studia v Praze – dodnes dokonce každoročně pořádá Mezinárodní festival účesové tvorby.

II. PRACOVÍŠTĚ KADEŘNÍKA

1. Rozdělení provozoven

Provozovny rozdělujeme podle velikosti a druhu služeb.

Malý typ provozovny – jen pánské nebo dámské kadeřnictví, jeden až tři pracovníci nebo časově rozdělené.

Střední typ provozovny – kombinace služeb, dámské + pánské kadeřnictví, nebo dámské kadeřnictví s kosmetikou. Více pracovníků.

Velký typ provozovny – tři a více služeb – dámské + pánské kadeřnictví + kosmetika + pedikúra + masáže + nehtové studio apod.

2. Vnitřní vybavení v provozovnách

Stěny – čisté, lépe světlé barvy, více odráží světlo, malovat pravidelně – jednou za 2 roky.

Vstupní prostor s čekárnou – pohodlí pro zákazníky, které lze neustále dezinfikovat - omyvatelná křesla, sedačka, stolky s časopisy, věšák, tichá hudba, případně televize, internet, bar apod.

Obsluha se zrcadlem – vhodné hydraulické křeslo (zajistí správný postoj při práci), pojízdné stolky na náradí, natáčky, možnost barvení, melírování u zrcadla, dostatečný prostor na práci.

Sušák - jeden či více s pohodlnou židlí.

Mycí mísa – i více podle velikosti provozovny, musí být polohovací – nastavitelná výška a sklon.

Dětská židle na stříhání – pokud stříháme i děti.

WC – musí být v dosahu 70 m. Pokud máme kadeřnictví ve svém vlastním domě, nemusí být zvlášť záchod pro zákazníky, ale doporučuje se kvůli frekvenci užívání a hygieně.

Šatny – nebo prostor (skříň) na ukládání pracovního a osobního oděvu. (Neopouštíme provozovnu v pracovní obuvi a oblečení.)

3. Osvětlení a vytápění

Osvětlení – musí být dostatečné, přirozené (okny) a umělé (zářivkově nebo žárovkově) – 500 Lx (Luxů) směřujících na hlavu zákazníka.

Vytápění - v celém kadeřnictví kolem 20 °C – 22 °C.

Větrání – přirozené větrání okny, odsávací zařízení by mělo být tam, kde se pracuje s chemikáliemi a není zde možnost otevřít okno.

4. Zásady chování v kadeřnické praxi

1) Vzhled kadeřníka – dbát na osobní hygienu, pozor na rozkládání potu a zápach z úst. Oděv čistý, světlý, zdravotní obuv. Líčení decentní, nehty kratší, upravené, vlasy jsou naše vizitka - čisté, upravené, pokud dlouhé, tak svázané, aby nepřekážely při práci.

2) Jednání se zákazníkem – slušné, zdvořilé, příjemné, okamžité oslovení zákazníka pozdravem, zeptat se na jeho přání, klidné pohyby, slušná komunikace. Při práci se nikdy nevybavovat s kolegyní, nerozebírat třetí osobu, platový výměr apod. Předcházet konfliktům s cholerickými zákazníky, nepoužívat vulgární slova.

3) Profesionální ovládání řemesla – je třeba stále zkoušet nové technologie, materiály, vzdělávat se, neustrnout. Pokud se nám něco nepovede, nevádí, chybami se učíme, chybu napravit, aby zákazník odcházel spokojený.

4) Vzhled provozovny – musí být dle hygienických předpisů a esteticky sladěný – dost o nás vypovídá.

III. HYGIENA

Následně uvedený **provozní řád** nás seznámí s důležitou kapitolou týkající se hygieny, dezinfekce, hygienických zásad v kadeřnictví, chorob z povolání, pracovní obuvi a oděvu kadeřníka a návody k obsluze a použití elektrických přístrojů

Provozní řád – Kadeřnictví – vzor

Identifikační údaje a podmínky činnosti

Provozovatel: *adresa bydliště, tel. číslo:*

Oprávnění pro výkon činnosti:

- Vzdělání: *rekvalifikační kurz, absolvent SOU, SOŠ*
- Výpis z živnostenského rejstříku vydaný/ živnostenský list vydaný dne
- IČ:
- Předmět podnikání: *holičství, kadeřnictví*
- Zdravotní průkaz vydán: *dne, kým*

Název provozovny:

Umístění provozovny:

Poskytované služby: *pánské, dámské, dětské kadeřnictví, ...*

Provozní doba:

Počet zaměstnaných osob celkem/ve směně:

Popis zařízení: *prostory, větrání, osvětlení, vytápění, zázemí pro zaměstnance*

Zásobování pitnou vodou *(veřejný vodovod, studna), příprava teplé vody*

Použití elektrických přístrojů a dalších zařízení

Přístrojové vybavení: *název, typ, dokumentace, revizně schválené.*

Zaškolení pracovníků k obsluze, pokyny k provozu a údržbě, kontroly – **bezpečnostní zásady při manipulaci s el. přístroji, najdeme vždy na výrobcem přiloženém návodu na použití.**

Používané nástroje a pomůcky: *hřebeny, nůžky, břitvy, kartáče, natáčky, ...*

Používané kosmetické prostředky: ...

3. Zásady prevence vzniku infekčních a jiných onemocnění

Kontraindikace:

Zákaz výkonů na nemocné kůži, manipulace s jizvami a mateřskými znaménky, výkony na sliznicích, oční spojivce a rohovce – dle § 22 zákona 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění.

Použité nástroje a pomůcky:

- postup při čištění a dezinfekci nástrojů a pomůcek: pracovní nástroje a pomůcky se po použití, po každém zákazníkovi vždy řádně mechanicky očistí, omyjí horkou vodou s přídavkem saponátu, dezinfikují a opláchnou pitnou vodou.
- nástroje kontaminované biologickým materiálem: v případě kontaminace nástroje biologickým materiálem se nejprve provede dezinfekce nástroje dezinfekčním prostředkem s virucidním účinkem, mechanická očista horkou vodou s přídavkem saponátu, osušení a sterilizace.
- jednorázové pomůcky se opakovaně nepoužívají.
- v případě kontaminace ploch a předmětů biologickým materiálem se provede jejich okamžité překrytí mulem nebo vatou namočenou v účinném dezinfekčním prostředku s virucidním účinkem. Po expozici se místo očistí a provede se úklid s použitím dezinfekčního prostředku.

Dezinfekční prostředky:

- pro zabránění vzniku rezistence (odolnosti) mikrobů vůči dezinfekčnímu prostředku je prováděna pravidelná obměna (*dop. 1 x měsíčně*) dezinfekčních prostředků s různými aktivními látkami.
- při práci s dezinfekčními prostředky se dodržují zásady ochrany zdraví a bezpečnosti při práci a používají se osobní ochranné pomůcky, např. ochranné rukavice. Dezinfekční přípravky se používají dle návodu výrobce. Je dodržována koncentrace a doba působení přípravku.
- u desinfekčních prostředků, přípravků v lékárnice a všech ostatních používaných kosmetických prostředků musí být dodržována doba použitelnosti uvedená na etiketě.
- lékárníčka první pomoci je k dispozici a je vybavena:... (*dop.: náplast, obvaz, oční kapky, dezinfekční prostředek na poraněnou kůži – jodisol, jednorázové rukavice, nůžky*)

4. Zásady osobní hygieny zaměstnanců a ochrany zdraví spotřebitele

Choroby z povolání – prevence, ošetření rukou

Pracovník - obsluha musí pečovat o tělesnou čistotu, vždy před zahájením a po ukončení práce u každého zákazníka si musí omýt ruce v tekoucí teplé vodě s použitím mycího, příp. dezinfekčního prostředku a osušit papírovými ručníky (vysoušečem), rovněž při přechodu z práce nečisté na čistou.

- Obsluha vykonává činnost v čistém **pracovním oděvu a obuvi** a neopouští provozovnu v pracovním oděvu a obuvi v průběhu pracovní doby.
- Osobní věci, občanský oděv a obuv jsou ukládány v šatně nebo ve vyhrazeném prostoru (např. dělená šatní skříň, denní kout) odděleně od pracovního oděvu a obuvi.
- Při náhodné kontaminaci pokožky pracovníka nebo zákazníka biologickým materiálem (krev) se kontaminované místo dezinfikuje přípravkem s virucidním účinkem.
- Dále je třeba zamezit vstupu zvířat s výjimkou vodícího psa pro nevidomé osoby nebo psa speciálně vycvičeného pro doprovod osoby se zdravotním postižením.
- V provozovně nejsou skladovány věci a předměty nesouvisející s výkonem práce a je zde zakázáno kouřit.

5. Způsob zacházení s prádlem

- Druhy používaného prádla: ...
- Způsob praní prádla: *kde a jak*
- Prádlo je poskytováno pro každého zákazníka jednorázově, opakované použití prádla je nepřipustné!
- Během poskytované služby je oděv zákazníka chráněn čistou rouškou, ručníkem nebo jednorázovým ubrouskem
- Čisté prádlo: ručníky jsou uloženy v uzavřené skříňce v dostatečném množství, čisté prádlo uloženo odděleně od použitého prádla.
- Použité prádlo je uloženo v omyvatelném vydezinfikovaném koši do jednorázového igelitového pytle na prádlo a denně je odnášeno po pracovní době na vyprání.
- Použité prádlo se smí dosoušet pouze mimo provozní dobu nebo v místnosti k tomu určené.

6. Úklid, odpady

Úklid:

- po ukončení obsluhy každého zákazníka je pracovní místo řádně očištěno.
- úklid všech prostor se provádí bezprostředně po znečištění, jinak nejméně jedenkrát denně na vlhko. Hygienické zařízení se uklízí s použitím dezinfekčních prostředků. V případě kontaminace ploch biologickým materiálem se okamžitě místo překryje mulem nebo papírovou vatou namočenou v účinném dezinfekčním prostředku s virucidním účinkem. Po expozici se místo očistí a provede úklid s použitím dezinfekčního prostředku. Úklid všech prostorů s použitím dezinfekčního přípravku je prováděn nejméně jednou týdně.
- pomůcky a prostředky určené k hrubému úklidu jsou označeny a uloženy odděleně od pomůcek na čištění pracovních ploch a zařízení. Jsou uloženy samostatně – např. úklidová komora, samostatná skříň apod.

Odpad:

- komunální odpad je ukládán do odpadkové nádoby s víkem (odpadkový koš). Odpadkový koš se vyprazdňuje minimálně 1x denně s následnou očištěnou a dezinfekcí. Komunální odpad je ukládán do popelnice a odvážen dle svozového plánu. Nebezpečný

odpad – ostré žiletky – speciální nádoba s kódem odpadu. Zbytky chemikálií musí být uloženy ve zvláštním odpadkovém koši označeném kódem, podpisem odpovědné osoby. Jednou do měsíce se sváží.

Vypracováno dne:

Podpis:

V

OOVZ schváleno dne:

Podpis:

Tento vyplněný provozní řád musí být umístěn v provozovně na viditelném místě. Musí být dodržován, na jeho plnění dohlíží KHS – krajská hygienická stanice spádové oblasti. Provádí namátkové kontroly (jednou či vícekrát za rok). Vždy sepíše protokol o vykonané kontrole. Výše pokuty při zahájeném správním řízení je od 500,- do 5000,- Kč. Pokud není uhrazena, bude vymáhána celní správou.

IV. PÉČE O VLASY

1. Mytí vlasů - vlasy myjeme k zachování zdraví, zbavujeme pokožku choroboplodných zárodků. Odstraníme z pokožky mastnotu, uvolníme vývody mazových a potních žláz, pokožka lépe dýchá. Odstraníme nečistoty, zbytky laku, tužidla. Jemnou masáží pokožku prokrvujeme. Umyté vlasy jsou lesklé, čisté a upravené.

Frekvence umývání vlasů závisí na prostředí, ve kterém pracujeme, vlasy na sebe naváží pachy, prach. Také záleží na činnosti mazových žláz, pokud je zvýšená, vlasy se více mastí, musíme častěji mýt. Pokud jsou vlasy a pokožka suchá, časté mytí vlasů i pokožku přesušuje, vlasy se lámou, na pokožce se mohou tvořit lupy.

Pomůcky a prostředky

Ručníky – dobré sací schopnosti, **pláštěnka** – ochrana oděvu zákazníka.

Mycí mísa – polohovací s výřezem pro krk.

Voda – pitná, měkká, ze sprchy - okysličená voda lépe odstraňuje pěnu s nečistotou.

Šampony – různé druhy podle typu vlasů a stupně narušení:

- **pro mastné** s léčivými účinky
- **pro jemné** vlasy na objem
- **pro vlnité** - hydratační
- **šampony k léčbě lupů**
- **pro suché a narušené vlasy**

Účinky šamponu – rozkládá nečistoty a mastnotu, které se navážou na pěnu a okysličenou vodou za sprchy je odstraňujeme z vlasů a pokožky. Mají také léčebné účinky.

Regenerační prostředky – vlasové regenerátory vytváří na vlasu – na šupinách kutikuly - ochrannou vrstvu, uměle vytvořený maz.

Kyselá lázeň - neutralizace - 8% ocet – 1 lžíce a půl litru vlažné vody.

Účinky kyselé lázně – uzavřeme šupiny kutikuly, spojíme iontové vazby, vlasy jsou lesklé, vlas zbavíme posledních zbytků šamponu a alkálií, obnovíme na pokožce kyselý kožní film. Provádíme ji zvláště po chemických úkonech – chemická preparace, odbarvování,...

Pracovní postup mytí

- 1) Pročešeme vlasy při diagnóze vlasů a poradenské službě, zjistíme stav pokožky, kvalitu vlasů, určíme druh šamponu a vhodnou regeneraci.
- 2) Založíme prádlo – jeden ručník na ramena, jeden zepředu.
- 3) Upravíme mycí mísu, aby byla zákaznice dobře zakloněná.
- 4) Regulujeme teplotu vody, vyzkoušíme ji na hřbetu ruky.
- 5) Vytvoříme zábranu nad čelem, aby voda nestékala zákaznici do obličeje. Namočíme vlasy.
- 6) Naneseme vhodný šampon na několik míst, ihned rozpěníme.
- 7) Provádíme jemnou masáž hlavy – promneme bříšky prstů kontury, vlasy nad ušima - oběma rukama současně, na temeni vidlicovitě postavenými prsty, rukama proti sobě. Vlasy za ušima a na krku jsou více mastné, přidržíme si hlavu a myjeme za jedním a za druhým uchem. Pokračujeme stejným způsobem na týlu.
- 8) Následuje splachování a opakujeme celý postup mytí znovu. Poté důkladně opláchneme šampon.

Mytí před chemickou preparací - postačí *jedno jemné mytí*. Nesmíme vlasovou pokožku příliš podráždit, budeme nanášet na vlasy alkalický roztok. (Aby to zákaznici nepálilo!) *Nesmíme* používat *kyselé šampony*, které by nám uzavřely šupiny kutikuly, nemohli bychom proniknout do vlasového kortexu. *Nesmíme používat šampony a kondicionéry se silikony* – obalí vlas – nelze proniknout do struktury vlasu – kortexu.

2. Regenerace - povrchová regenerace je ošetření vlasového stvolu. Pokud jsou vlasy narušené - barvením, odbarvováním, melírováním, chemickou preparací, častým žehlením nebo přesoušením vlasů – použijeme **regenerátor do délky vlasů, zvláště na konečky**. Na pokožku regenerátor nenanášíme, zvláště dáváme pozor u mastných vlasů, které potřebují ošetřit jen poškozené délky. Druh a množství regenerátoru zvolíme podle stupně narušení, např.: regenerátor na jemné vlasy - nesmí vlasy zatěžovat, regenerátor na vlnité vlasy dodává potřebnou hydrataci. Regenerátor na silně narušené vlasy....

Účinky – regenerací nahrazujeme ochranný maz, který má za úkol chránit vlas, šupiny kutikuly proti přesušování, lámání. Snažíme se vlasům vrátit lesk.

Regeneraci neprovádíme před chemickou preparací - uzavřeli bychom si šupiny kutikuly. Pokud jsou vlasy silně narušené a budeme provádět chemickou preparaci, nanese na vlasy **ochranný sprej, který vyrovná vlasovou strukturu a zároveň umožní průnik preparačního roztoku**.

Kyselá lázeň – provádíme ji po regeneraci, zvláště po chemických úkonech, u mastných vlasů.

Používání vhodné vlasové kosmetiky - při diagnóze vlasů a poradenské službě zhodnotíme stav pokožky, stupeň narušení vlasů. Podle toho zvolíme vhodný šampon, regenerátor, případně vlasové vody a tonika. Naší povinností je zákaznici doporučit, aby používala vhodnou vlasovou kosmetiku, která jí bude pomáhat, případně léčit pokožku. Např.: lupy, zvýšená činnost mazových žláz, přesušená pokožka a vlasy, to vše je třeba ošetřit vhodnou vlasovou

kosmetikou i doma. Pokud tomu tak není, může dojít k vážným zdravotním problémům nebo lámání vlasů.

V kadeřnictví bychom měli mít **zásobu vlasové kosmetiky** na všechny typy vlasů a pokožky, aby zákaznice měla možnost to, co potřebuje, u nás koupit a **rovnou pokračovat s péčí doma**.

3. Česání a rozčesávání vlasů

- používáme hřeben se širokými zuby nebo speciální hřeben na šetrné rozčesávání, který zabraňuje tvoření uzlíků a přetrhávání vlasů. Pročesáváme od týlu po jednotlivých pramíncích od špiček. Pro zákaznici to musí být příjemné, ne bolestivé.

Kartáčování vlasů - používáme kartáč s měkkými štětinami. Na pokožce provádíme jemnou masáž. Podporujeme tím činnost mazových žláz, maz pak rozvádíme po celé délce vlasů. Chráníme tím šupiny kutikuly, zabraňujeme přesušování a lámání vlasů.

4. Masáže

Masáže - ruční - frikční – pohyby krouživými, trhavými, proudivými - **elektrickými přístroji** – vibrační a vysokofrekvenční – el. jiskrami.

Účinky masáže

***osvěžit a prokrvit pokožku** – rychle proudící krev přivádí živiny vlasovému koříнку

***zamezení tvorbě lupů**

***zmírnění vypadávání vlasů**

***dezinfikuje pokožku**

***dodává vlasovému koříнку potřebné živiny** – vitamíny, rostlinné výtažky obsažené ve vlasových vodách

***uvolňuje vývody mazových a potních žláz**

***obnovuje kyselý kožní film**

***odmašťují pokožku** – vlasové vody na mastné vlasy obsahují alkohol

Postup – provádíme 2-5 minut - na umyté vlasy naneseeme vhodnou vlasovou vodu, nebo tonikum. Nanášíme

opatrně, po malých dávkách na několik míst vlasové pokožky, aby voda nestékala a ihned rozmasírujeme. Masáž začínáme od týlu, aby se pokožka dobře prokrvila. Pracujeme bříšky prstů, všechny pohyby směřují do středu hlavy. Čím větší tlak na pokožku, tím hlubší masáž. Hlubková masáž je účinnější. Ukončení masáže – na středu temene - podržíme palce obou rukou - příjemné zakončení.

Vlasové vody a tonika obsahují – etanol – alkohol – ne vyšší než 50% - odmašťuje, dezinfikuje, glycerín – podporuje pružnost vlasu, organické kyseliny – obnovuje kyselý kožní film, zamezí tvorbě bakterií, rostlinné výtažky – z břízy, kopřiv, heřmánku, lopuchu, aloe vera, mátu řebříček. Vitamíny – například F, A na mastnou pokožku, B, C, kyselinu pantotenovou – obsažena ve včelí mateří kašičce - na mastné vlasy.

Krásná zdravá pokožka a vlasy závisí také na naší životosprávě, fyzickém a duševním stavu.

5. Metody pro stanovení diagnózy vlasů

Diagnózu vlasů současně s poradenskou službou provádíme před každým kadeřnickým úkonem (vodová ondulace - společenský účes, stříh, barvení, odbarvování, melírování, chem. preparace).

Diagnózu vlasů spojujeme vždy s poradenskou službou.

Špatné určení diagnózy může zapříčinit nezdár naší práce.

Metody určování diagnózy

- **hmatem**- zjistíme kvalitu vlasů: zdravé vlasy - jsou na omak hebké, jemné. Vlasy narušené – jsou hrubé, suché.
- **zrakem** – matný vzhled a hrubé na omak, suché – jsou vlasy narušené (zvýšená nasávací schopnost). Pozor při chemických úkonech!
Lesklé, hladký, povrch- zdravé vlasy- nízká nasávací schopnost.

U vlasů určujeme

- **přírozenou kvalitu** - vlasy jemné, středně jemné, silné, středně silné.
- **přírozenou tvárliivost** – vlasy rovné, tvárné, vlnité, kudrnaté.
- **získanou nasávací schopnost** - vlasy narušené chemickými úkony – odbarvování, melírování, barvení, chemická preparace- nasáknou – 30 % roztoku - nižší % peroxidu vodíku, slabý preparační roztok – pH 7,5, kratší doba působení, častá kontrola...
- **přírozenou nasávací schopnost** – zdravé vlasy - nízká nasávací schopnost – 17 % roztoku.
- **získanou tvárliivost** – zvlněné, kudrnaté vlasy po chemické preparaci.

V. HOLENÍ VOUSŮ

1. Historie úpravy vousů

PRAVĚK – 100 000 před n. l. – odstraňování vousů pomocí ostrých okrajů mušlí.
30 000 před n. l. – pazourkové holící nástroje.

STAROVĚK – 4000 - 3000 před. n. l. - břitva z mědi či železná.

Egypt'ané považovali vousy a vlasy za věc nečistou, holili si celé tělo. Někteří faraonové nosili umělý vous tvarovaný do kostky či obdélníku.

Hebrejci – Židé – si na vousy nanášeli vonné masti a oleje. Hodnotili vousy velmi vysoko.

Babylónané, Peršané, Syřané – nosili velmi pěstěný plnovous, jeho nošení bylo výsadou šlechticů, státních hodnostářů. Vousy byly stáčené do ruliček a sypané zlatým práškem.

Řekové – oholení.

STŘEDOVĚK – upravovaný plnovous, bradka, kníry,... - břitva ze železa.

NOVOVĚK - 1740 – první tavení kovů – ocelová břitva z Anglie.

1770 první holící strojek – z Francie.

1895 – holící strojek na výměnné ocelové žiletky.

2. Části břitvy

- **střenka** – umělá hmota, slonovina, dřevo, zlato,...
- **želízko** - je vyrobena z nejkvalitnější oceli – kováním, niklováním, broušením, leštěním, kalením želízka. Kalení – želízko se rozžhavilo do červena a ponořilo se do slabého roztoku H₂SO₄.

K broušení na hrubo se používaly BRUSNÉ KAMENY – vodový kámen, umělý kámen.

Na jemno – visací řemeny – z koňské kůže napuštěné tukem.

ZKOUŠKA OSTROSTI – se prováděla na volně visícím vlasu, řádně naostřená břitva ho přesekla.

Jednotlivé části – želízko - hlava, špička, hřbet, čepel, ostří, patka, rameno, krček, nýt, klička, střenka.

3. Druhy břitev

- **břitva dutě broušená** – k holení delších vousů. Ostří je tenké, rychle přechází do tloušťky. Při holení šustí.
- **břitva polodutě broušená** – k holení krátkých vousů. Břitva je úzká, nebo pološiroká.
- **břitva patentka** – k holení krátkých vousů a vyholování.
- **břitva na žiletky** – náhradní břitva, žiletka je uložena v želízku. Má ostrou špičku. Na každého zákazníka nová žiletka + dezinfekce.

4. Příprava k holení vousů - změkčování

- **Mydlení** je poloviční holení. Mýdlo je alkalické, pronikne mezi šupiny kutikuly vousů - tím vous nabobtná, zvětší svůj objem – napřímí se v jamce a vystoupí vzhůru. Pokožka nasává vodu - také nabobtná, vyhladí se. Pěna zabrání odpaření vody – pokožka je kluzká – dobře se holí. Pokud jsou vousy příliš tvrdé – je potřeba použít napářku.

5. Úkony před holením – napínání pokožky

- **JEDNOSTRANNÉ** – palcem nebo prostředníkem – na tváři pod zástřihem.
- **OBOUSTRANNÉ** - prostředníkem a palcem – roztahujeme pokožku od sebe - na bradě.
- **KŘÍŽOVÉ** – palec vlevo a prostředník nahoru – koutky úst.
- **PROUDIVÉ** – ukazovák, prostředník, prsteník – jedním směrem – na krku.
- **POŠTIPEM** – pokožku vezmeme jako špetku soli – jen u starých lidí, kde je pokožka vrásčitá.

Pokožku napínám, aby vous vystoupil kolmo z pokožky. Napínáme v protisměru tahu břitvy, vždy pokládáme prsty tam, kde již není mýdlo.

6. Pravidla holení, vedení břitvy, zacházení s břitvou

Břitvu podáváme a pokládáme vždy zavřenou. Před holením vyměníme žiletku, vydezinfikujeme břitvu. Před holením si všimneme růstu vousů, pevnosti, nedostatků pokožky – bradavičky, pihy, ... Zákazníkovi upravíme výšku podhlavníku. Založíme prádlo – krátký plášť + ubrousek na krk – materiál lněný, aby se dal vyprat. Stojíme zprava vedle zákazníka – vytvoříme hustou pěnu – mydlení – začínáme na bradě, jsou tam vousy nejtvrďší – krouživými pohyby přes levou tvář a krk, pravá tvář, nakonec pod nosem. Mydlíme, dokud vous nezměkne. Setřeme mýdlo z bradavic.

7. Pracovní postup holení pravé tváře

- setřeme mýdlo ze zástříhu pomocí hřbetu břitvy a pokračujeme střídáním prvního a druhého tahu břitvy:

- 1) tahem zaholíme zástřih
- 1) tahem šikmo dolů
- 2) tahem směrem k nosu
- 2) tahem směrem k ústům
- 1) tahem kost na bradě – k sobě
- 1) tahem dolů na krku – podle směru růstu vousů

8. Pracovní postup holení levé tváře

– setřeme mýdlo ze zástříhu pomocí hřbetu břitvy a pokračujeme střídáním prvního a druhého tahu břitvy:

- 2) tahem zaholíme zástřih
- 2) tahem šikmo dolů
- 1) tahem směrem k nosu
- 1) tahem směrem k ústům
- 1) tahem kost na bradě – k sobě
- 2) tahem na krku – dolů – podle směru růstu vousů
- 1) tahem bradu k sobě
- 1) tahem pod nosem dolů – lehce zvedneme nos
- 1) tahem mušku – stojíme za zákazníkem – k sobě

Přeholení je naše povinnost – znovu namydleme a zopakujeme celý postup.

Otírání břitvy – o hřbet levé ruky, často mýdlo omýváme.

Umývání tváře – požádáme zákazníka, aby se umyl sám, podáme plátěný ubrousek na osušení.
Ošetříme pleť - VODOU PO HOLENÍ A POLOMASTNÝM PLEŤOVÝM KRÉMEM.

VI. VODOVÁ ODULACE

1. Podstata vodové ondulace, pomůcky k vodové

PRINCIP – podstata - vlas nasaje vodu, **keratin nabobtná - změkčí se, vlas se prodlouží** - protáhnou se vodíkové vazby. Vlas se **stává plastickým** - můžeme mu dát jakýkoliv tvar.

Vysušením - vodíkové vazby se vrátí do původního tvaru - vlas se opět **zkrátí a získá svou pružnost**, ale má již změněný tvar - kroužku, natáčky, ... tvar podrží tak dlouho, dokud nezvlhne, nenamočí se.

Pomůcky a nářadí – hřeben na rozčesávání, hřeben se špičkou, plochý kartáč, kulatý kartáč, pinetky, vlásenky, pérka, natáčky, síťku, sušák, fén, tužidla, laky, gely, vosky, šampony, regenerátory, ochranné prádlo, případně vlasové ozdoby.

2. Techniky vodové ondulace

- pokládaná vlna
- foukaná vlna
- kroužkování – ploché - na krátké, kolmé – na dlouhé
- natáčení vlasů na natáčky
- sušení vlasů do tvaru účesu

3. Kombinace technik – módní směry

Kombinujeme podle typu a tvaru požadovaného účesu. Natáčení a kroužkování vlasů u uší, na krku – vlasy jsou tam kratší.

Pokládaná vlna a kroužkování. **Pokládaná vlna z období 30. let 20. st. je znovu módní v kombinaci s koktejlovým či večerním účesem.**

Natáčení a foukaná přes kulatý kartáč krátkých vlasů u uší na krku.

4. Druhy natáčení

- proudivé – natáčky za sebou
- stříškovité - šachovnice – jako cihly, nevznikají pěšinky
- parketové – šikmo
- pyramidové – na objem do výšky, natočený pramen
je podložen natáčkou

5. Pracovní postup natáčení a zhotovení účesu

1) **Diagnóza vlasů, poradenská služba** – hmatem, zrakem určíme stupeň narušení vlasů, zvolíme vhodnou vlasovou kosmetiku - druh šamponu, regenerátoru, předběžně odhadneme, jak bude zákaznice dlouho pod sušákem. Při poradenské službě se domluvíme se zákaznicí na požadovaném účesu - zda je na běžné denní nošení, večerní účes, svatební či plesový. Určíme velikost natáček.

Společenský účes – ukážeme zákaznici v katalogu účesů a domluvíme se na použití vlasových ozdob, čelenky, závoje, ... Je třeba si účes dopředu vyzkoušet a zjistit co bude mít zákaznice na sobě za šaty, líčení, jakou má představu o účesu. My jsme odborníci, tak doporučíme, co by zákaznici slušelo.

2) **Založíme ochranné prádlo** - umyjeme vlasy vhodným šamponem, provedeme povrchovou regeneraci.

3) **Naneseme fixační přípravek** – vhodné tužidlo.

4) **Rozčeseme si vlasy do budoucího účesu a natáčíme vždy do tvaru.**

5) **Natáčení** – Pramínek oddělujeme špičkou, pramen vyčeseme dopředu, natáčíme kolmo k hlavě. Pramén prochází středem natáčky, špičky se nesmí deformovat.

6) **Kombinace technik** – krátké vlasy u uší, na krku lze nakroužkovat nebo vyfoukat přes kulatý kartáč.

7) **Ochranná síťka na natáčky** – doba sušení - čím jsou vlasy další a narušenější, bude doba sušení delší (20 - 45 minut).

8) **Kontrola natáček** – na několika místech si roztočíme zkušební natáčku, zda jsou vlasy všude suché, nesmí být vlhké konce.

9) **Po vychladnutí natáček** – sundáme od spodních partií.

10) **Pročesávání** – hřebenem a kartáčem rozčeseme do požadovaného účesu.

11) **Formování účesu** – pokud jde o běžné nošení, můžeme vlasy lehce přitupírovat a použít laky, vosky, krémy. Lakujeme z dálky cca 30 cm, aby nebyl účes slepený.

Společenský, svatební účes – vyžaduje naši fantazii, dobrou přípravu, pečlivost, zručnost.

Účes musí být trvanlivý, vydržet několik hodin. Vlasy si rozdělíme do 3 partií a začneme tvarovat od zadu. Pokud jsou vlasy dlouhé a budeme vytvářet drdol – výčes, je dobré si těžiště zafixovat gumičkou, kterou zakryjeme. Můžeme použít vlasovou podložku na objem.

Tupírujeme si jednotlivé prameny, které k hlavě lehce nalakujeme. Po zaschnutí pročesáváme na povrchu vhodným kartáčem na společenské účesy. Vlasy postupně upevňujeme pérky, ozdobnými skřípečky, vlásenkami. Nakonec upevníme přední partie, můžeme si pramínkovat pomocí vosku, překládat vlasy přes sebe apod.

Nakonec nalakujeme, aby se účes zafixoval, upevníme vlasovou ozdobu.

Při zkoušce účesu zákaznice nic neplatí, vše si naučíme až při finální práci.

Pokládaná vlna

- vymačkání vln do mokrých vlasů. První vlna směřuje do obličeje. Ke zpevnění použijeme tužidlo, pomůžeme si pinetkami a kroužkováním. Přiložíme síťku a vysušíme. Dnes opět módní použití vln v účesu.

Kroužkování

Kroužkování ploché na krátké vlasy, kolmé (vzdušné) na dlouhé vlasy.

Oddělíme si špičkou čtvereček vlasů, otočíme ho kolem prstu, pinetku do středu kroužku, nesmí deformovat. Kroužkováním jedné řady doprava a druhé doleva vzniknou vlny.

Sušení do tvaru účesu

Po umytí vlasy vysušíme ručníkem, můžeme je lehce prosušit fénem a prsty nanese tužidlo, vlasy rozdělíme si do několika partií pinetkami. Foukáme přes kulatý kartáč po jednotlivých pramínkách do tvaru od týlu. Horký vzduch směřuje z vrchu na kartáč. Respektujeme růst vlasů.

VII. ONDULACE ŽELEZEM

1. Historie

Vývoj – vynálezcem techniky ondulace železem byl **Francouz Racul Marcel** [čti - raul marsel]. Pocházel z chudé rodiny, byl vyučen holičem a vlásenkářem. V 18 letech odešel do Paříže, kde začal pracovat jako dámský kadeřník. Zpočátku byl neúspěšný, několikrát změnil pracoviště. Ve dvaceti letech se oženil a osamostatnil se jako kadeřník. Přistěhovala se k němu jeho ovdovělá maminka, Racul obdivoval její šedivé, vlnité vlasy. Snažil se napodobit její vlny ondulačním železem, klasickým natáčením to nešlo.

Přišel na princip vln, když otočil železo žlábkem dolů – bylo to v roce 1872.

Světový rozmach této techniky nastal na přelomu 19. století.

Do Prahy se ž. ondulace dostává 1905 kadeřníkem Adolfem Kollertem - v té době se ž. ond. prováděla stále na dlouhých vlasech.

Techniku **zdokonalil kadeřník Perrin**, který nemohl pracovat podle Marcelovi metody, měl totiž na levé ruce ochrnutý prst. Tak si k navádění vlasů do vln pomohl hřebem. **1912** – stoupá popularita této novější techniky.

Roku 1924 nastává móda krátkých vlasů – ondulace železem má nové technologické postupy. V témže roce zdokonalil techniku trvalé – tepelné (termické) preparace Josef Mayer z Karlových Varů a železová ondulace ustoupila do pozadí. Přesto z našeho oboru zcela nezmizela. V současné době se používá elektrické ondulační železo.

2. Princip ondulace – určování teploty železa

Princip – dočasné tvarování suchých vlasů za pomoci horkého ondulačního železa.

Vlas podrží zvlněný nebo rovný (žehlička) tvar do té doby, dokud nezvlhne. Záleží na délce vlasů, například dlouhé lokny je třeba zafixovat lakem, aby se tíhou pramene příliš nenatáhly. Kudrnaté vyžehlené vlasy se vrací do své původní podoby vlhkým prostředím. Pomůže fixace.

Určování teploty – vždy před každou ondulací, každým kadeřnickým úkonem, musíme správně **určit diagnózu vlasů**. Stupeň narušení, tloušťku vlasů, zrakem a hmatem. Horké ondulační železo působí na šupiny kutikuly, vlas přesušují, stává se lámavým, bez lesku. Není vhodné používat ond. železo na vlasy po trvalé, odbarvené, silně narušené, příliš jemné vlasy. Vlasy můžeme vysokou teplotou zcela zničit, tzv. upálit. Časté používání se nedoporučuje.

Výšku teploty určíme dle dané kvality vlasů, středně tlustý zdravý vlas snese teplotu nad 100 °C.

Před každou železovou ondulací, žehlením vlasů je třeba ochránit šupiny kutikuly. Pomůže vlasový maz, jeden či dva dny nemyté vlasy. Přesto používáme ochranný sprej, který nanese na vlasy formou rozprašovače.

Historická ondulační železa se nahřívala nad lihovým nebo plynovým ohříváčem. K určení správné teploty postačil bílý papír - nesměl zežloutnout. Kadeřník si také určil správnou teplotu tím, že přiložil na ohřáté železo ke koutku úst, nesměl se dívat přitom do zrcadla, aby se nepopálil.

Dnešní ondulační železa a žehličky jsou elektrická, mají v sobě termostat, kde nastavíme potřebné stupně.

3. Druhy ondulačních želez

Historická ondulační železa musela být zabroušená a zakalená, aby vedla rovnoměrně teplou po celé délce železa. Mohla mít pohyblivý nýt, aby sevřela celý pramen vlasů. Jedna část byla kulatá se špičkou na konci, druhá žlábek. Tloušťka železa se pohybovala v rozmezí od 0,3 do 1 cm.

Kadeřník měl k dispozici vždy dvě železa od každého čísla, s jedním pracoval, druhé nahříval - rychlé chladnutí.

V současné době používáme elektrická ond. železa různých výrobců a provedení.

Novinky - ionizační kulma s arganovým olejem na tvorbu pokládáných vln (vrací se styl 30. let 20. st.), materiály - arganový olej – působí na regeneraci vlasového keratinu - vlasy hydratují a chrání šupiny kutikuly - vlasy jsou lesklé.

Turmalíny - minerální kameny se nachází v zemské kůře.

Vlastnosti - zahřátím se konce krystalů nabíjí opačným elektrickým nábojem, vytváří ANIONTY - které jsou pro člověka blahodárné - v přírodě se nachází za bouřky u vodopádů svěží čerstvý vzduch, z KATIONTŮ nás často bolí hlava, únava, nervozita, astma. Kationty se uvolňují z aut, továren, vysílačů, monitorů, mobilních telefonů, zářivek.

4. Techniky ondulace – natáčení, žehlení

Natáčení od špiček - na krátké vlasy - pracujeme na suchých vlasech, nejlépe neumytých (maz chrání vlasový keratin) ošetříme ochrannými spreji. Pracujeme od předu, oddělíme pramen vlasů 6x1,5 cm. Pramen vyčesáme kolmo od hlavy, nasadíme železo kousek do hlavy, pramen prožehlíme, natáčíme od špiček. Od hlavy podložíme pramen hřebenem u hlavy, abychom nepopálili pokožku. Podržíme tak dlouho, dokud vlasy neprohřejeme celé. Špičky jsou více zkroucené.

Natáčení od hlavy – na dlouhé vlasy- spirálové, francouzské – pracujeme na suchých vlasech ošetřených ochranným sprejem. Hřebenem se špičkou oddělíme pramen 2x2 cm, prožehlíme u hlavy nasadíme železo a pramen otáčíme kolem otevřeného železa, špičku vložíme a sevřeme žlábek. Čekáme, dokud se vlasy neprohřejí. Klepáním, otáčením vlasy uvolníme.

Žehlení vlasů – pracujeme na suchých ošetřených vlasech žehličkou. Od předních partií nabíráme úzké pramínky, které od hlavy ke konečkům prožehlíme. Postupně si přidáváme jednotlivé prameny.

Bezpečnost práce – s horkým železem pracujeme 1 cm od hlavy. Pozor na uši, čelo, krk – popáleniny. Nahříváme železa na nehořlavém materiálu. Dbáme na bezpečnost při práci s elektrickými přístroji!

VIII. STŘÍHÁNÍ VLASŮ

1. Podmínka dokonalého střihu

- sledovat módní trendy, zdokonalovat se studiem
- účastnit se veletrhů, soutěží
- přizpůsobit střih tvaru obličeje a tvaru hlavy, zakrýt nedostatky - např.: odstáté uši
- dbát přirozeného růstu- na krku, nad čelem
- rozpoznat druhy vlasů- jejich hustotu, kvalitu - určit správnou techniku střihu
- přizpůsobit střih charakteru zákazníka/ce
- řádná konzultace a poradenská služba, doporučení zákaznici vhodného střihu pomocí časopisů, fotografií, případně pomocí PC
- při diagnóze určit stupeň narušení - podle toho zkracovat narušené konce, silně narušené vlasy odbarvováním, melírováním – nepoužívat plastický střih - břitvu

Druhy vlasů – použité nářadí - každá skupina vyžaduje jiný postup a techniku střihání:

- poddajný – nůžky, břitva, efilační nůžky.
- hustý - břitva
- tvrdý – břitva, efilační nůžky
- jemný - nůžky
- rovný – nůžky, břitva
- zkadeřený – vlnatý – nůžky

Záleží také na hustotě vlasů, zda použijeme techniku prořezávání, nebo jen tupý střih.

- **NÁŘADÍ A POMŮCKY** – vše vždy čisté + dezinfikované - nůžky cca - 5,5 cm, břitva na plastický střih nebo seřezávač
- hřebeny – úzké, široké
- pinety (skřípce) na přidržení vlasů jednotlivých partií
- elektrický strojek na střihání
- efilační nůžky

2. Techniky střihání vlasů

- zkracování – nůžkami přes prsty nebo do dlaně – tupý střih
- do ztracena – nůžkami přes hřeben
- použití elektrického strojku – do ztracena, do hola
- prořezávání, krácení – nůžkami – klouzavým střihem
- prořezávání – efilačními nůžkami – odlehčení, zeslabení
- krácení, prořezávání – břitvou nebo seřezávačem > plastický střih
- krajkování – zkracování nůžkami, odlehčení tupého střihu
- piketáž – prořezávání
- nástřihy

3. Pánské střihy

- do hola
- do vytracena – klasický střih
- na ježka
- plastický střih
- tupý střih
- mix střih

Druhy zástřihů

- rovný – směřuje ke koutku oka
- šikmý - směřuje k nosu, či k ústům
- krátká > dlouhá špička – vytvoříme jen břitvou
- krátká > dlouhá kotletka – vlasy a vousy tvarujeme do špalíčku, dle přání zákazníka
Zástřih zaholíme strojkem bez nasazení plastové hlavice na stříhání nebo použijeme tu nejnižší - kovovou.

Pánský klasický stříh – strojkem do vytracena

Začínáme na temeni – určíme základní délku nad čelem – nůžkami – postupujeme jako u zkracování vlasů. Vlasy držíme mezi prsty (ukazovák a prostředník). Postupně přidáváme prameny vlasů – přes temeno. Postranní partie u uší a na krku použijeme elektrický strojek, před tím si ale vlasy zkrátíme (pokud je třeba) – nůžkami přes hřeben. Zvolíme si zástřih > dle přání zákazníka. Lze také do vytracena. V týlní části hlavy – připravíme si hlavici tak, aby byla vyšší – vlasy tedy delší > po ostříhání. Dříve se nasazovaly hlavice č. 3, č. 2, č. 1. Vždy tou nižší hlavici postupně odkláníme od krku do poloviny předchozího stříhu hlavice.

Strojek vedeme tak, že ho postupně odkláníme od hlavy.

Potom vezmeme hřeben a nůžky a opravíme přechody – mezi zpracovanými vlasy – nůžkami přes hřeben. Husté vlasy na temeni – můžeme prostříhat efilačními nůžkami. Pokud používáme při práci el. strojek – pracujeme na suchých vlasech! Dbáme na bezpečnost práce! Zákazníkovi lze umýt vlasy po stříhání i před stříháním, ale při práci se strojkem musí být vlasy již suché.

Plastický stříh pánský

- diagnóza vlasů + konzultace se zákazníkem
- umytí vlasů
- učešeme do budoucího tvaru
- nejprve si určíme základní délku - kontury kolem obličeje
délku nad čelem, na krku. Pramen si uchopíme mezi palec a ukazovák.
- vlasy lehce seřízneme. Na temenní části a nad čelem – vlasy necháme delší- dle požadovaného stříhu. Postupně přidáváme jednotlivé pramínky a postupujeme přes temeno k týlu u uší a na krku - pokud si zákazník přeje, můžeme ponechat delší nebo je zkrátit – nůžkami přes hřeben.
- nůžkami a krajkováním provedeme křížovou kontrolu
- upravíme zástřihy a provedeme foukanou ondulaci do tvaru

Tupý stříh – zkracování

Umyté mokré vlasy tupě zkracujeme nůžkami přes prsty od předních partií – postupně přidáváme prameny a pokračujeme přes temeno + postranní partie. Nakonec týlní část hlavy

a u uší – použijeme techniku nůžkami přes hřeben. Na krku upravíme do zástřihu na „Havla“. U uší dle požadovaného zástřihu. Začistíme strojkem chloupky na krku a u uší. Následuje křížová kontrola + foukaná ondulace.

Mix střih

Zahrnuje různé techniky střihů. Používáme ke zkracování břitvu na seřezávání, prořezávání vlasů. Použijeme strojek do vytracena + u uší a na krku, navázání jednotlivých partií. Použijeme krajkování. Následuje křížová kontrola.

Střihání do hola

- určíme si základní délku podle přání zákazníka
- úplně na kůži či 0,5 mm – podle výšky vlasů si připravíme výšku hlavice
- začínáme stříhat proti směru růstu vlasů – vždy od čela k temeni
- pokud jsou vlasy příliš dlouhé – nejprve si zkrátíme vyšší hlavicí, při práci se strojkem se vždy vracíme na táž ostříhaná místa, do poloviny střihu, abychom žádné vlasy nevynechaly
- nakonec začistíme chloupky na krku, u uší, v uších apod.
- zákazníkovi lze nabídnout umytí hlavy

Nikdo nemá rád, když ho koušou vlasy.

Střihání na ježka

- lze si pomoci při zkracování předních a temenních partií elektrickým strojkem
- určíme si základní délku po celé hlavě
- potom snížíme velikost hlavice a stříháme u uší a na krku do vytracena tak vysoko, jak si zákazník přeje
- nižší hlavicí zkrátíme do poloviny střihu.
- strojkem na krku a u uší odkláníme – postupně.
- začistíme chloupky na krku a u uší

4. Druhy dámských střihů

1) tupý střih 2) plastický střih 3) top střih

Dámský plastický střih

Vlasy do sebe zapadají, jsou proředené.

- pracujeme na umytých mokřých vlasech seřezávací břitvou nebo seřezávačem
- čím větší tlak břitvy, tím kratší řez
- vlasy učešeme do budoucího tvaru účesu, zvolíme si základní délku na krku a kolem kontur obličeje, u uší
- vše musí na sebe navazovat
- prameny vlasů máme v levé ruce > táhneme ho tím směrem, kterým potřebujeme – kolmo od hlavy
- postupně si přidáváme kolem celé hlavy pramínky,

které zkracujeme na potřebnou délku. Základní délku na krku + postranní partie + nad čelem můžeme zarovnat krajkovým střihem či rovně.

- po proředění a zkrácení všech vlasů použijeme křížovou kontrolu
- porovnáme jednotlivé délky obou stran hlavy – nad ušima. Tento způsob stříhu je u zákazníků velice oblíbený.
- delší vlasy takto sestříhané vydrží dlouho a tvar je stále pěkný
- kratší vlasy jsou vzdušné, lépe se upravují
- plastický stříh používáme pouze u hustých, pevných vlasů nebo při proředování některých partií, kontur obličeje

Dámský tupý stříh

- po diagnóze vlasů, určení budoucího účesu, umyjeme vlasy vhodným šamponem, ošetříme regenerátorem, poradíme zákaznici s domácí péčí o vlasy
- vlasy si rozdělíme do několika částí pomocí pinet či skřipců
- určíme si základní délku na krku, kolem obličeje a u uší – vše musí na sebe navazovat. Postupujeme po centimetrových pramíncích týlní části hlavy – nůžkami do dlaně.
- přes temenní část přední partie – nůžkami přes prsty + partie u uší. Vše do sebe musí zapadat. Porovnáme oba zástříhy a délky, poté následuje křížová kontrola.

Dámský top stříh

Je kombinace několika technik stříhů např. plastický stříh + tupý + krajkování, případně - el. strojek na krku do vytracena + piketáž proředování efilačními nůžkami, nástříhy.

- Pracovní postupy jsou podobné jako u plastického či tupého stříhu.
- Záleží na nás, kdy a kde vybereme způsob proředování a zkracování .
- Někomu se dobře pracuje se seřezávací břitvou, někdo používá piketáž, klouzavý stříh nebo efilační nůžky. Vždy je potřeba zhodnotit hustotu vlasů – charakter zákaznice, tvar obličeje, tvar hlavy, hustotu.
- **Piketáž** – proředování hustých vlasů. Pracujeme špičkami nůžek. Uchopíme si pramen 3x3 cm mezi prsty > špičkami nůžek stříháme pouze některé vlasy asi v jedné třetině délce pramene.
- **Krajkování** – pramínek vlasů mezi prsty > špičkami nůžek zkracujeme do tvaru krajky. Vlasy lépe zapadají, odlehčují tupý stříh.
- **Klouzavý stříh** – zkracování a proředování zároveň. Nůžky vedeme po směru růstu > musí být velice ostré, jinak to velice tahá vlasy. Klouzavý stříh nahrazuje pracovní postup práce s břitvou.

5. Stříhání dětí

Stříhání dětí vyžaduje opatrnost, trpělivost a zručnost. Nepoužíváme el. strojek ani břitvu, abychom dítě neporanili. Nůžky vedeme od obličeje. Malé děti se u kadeřníka bojí, plakají, nesedí klidně. Je třeba je zabavit, uklidnit, povídat si s nimi. Plášť na stříhání použijeme barevný.

Dětské křeslo na stříhání – použít vždy. Lze také dítě ostříhat matce na klíně, která vám pomůže se spoluprací dítěte. Dítě je u matky v bezpečí. Tato práce je ale pro nás fyzicky náročnější. Pracovní postup stříhání malých dětí > zkracování nůžkami přes prsty, nůžkami do dlaně - zarovnat vlasy na krku a u uší.

- POZOR na blondáčky - je všechno vidět!

U větších dětí – můžeme pracovat nůžkami přes hřeben nebo strojkem. Dívčí a chlapecké stříhy – se řídí módou, sportem, nezestaršujeme. Pokud je přání zákazníka opravdu výstřední – ostříhat na punk, vyholit půlku hlavy –
– vyžádejte si souhlas rodičů (přes mobilní telefon a podobně), přejdete dalším nepříjemnostem. Snažíme se o kompromis mezi přáním rodičů a mladého zákazníka. Kadeřník musí být současně psycholog.

6. Stříhání vlasů - přihlednutí k různým zvláštnostem

- Při diagnóze vlasů vlasy jednou rukou pročešáváme a druhou jedeme po hlavě.
- Zjistíme tak nedostatky hlavy. Lze také pročešat krátké vlasy proti směru růstu.
- Odhalí se tím další nedostatky na pokožce.
- **1) Kožní novotvary** – bradavice, znaménka – musíme být velice opatrní, abychom je při česání nenarušili! Je to velice nebezpečné.
- **2) Jizvy** – vlasy nad jizvou necháme delší, aby jizvu zakrývala.
- **3) Odstáté uši** – nechat delší přes uši a vlasy za ušima nestříhat, nechat vlasy vyplnit ten prostor.
- **4) Vysoké čelo** – kouty - ofinu ponechat delší.
- **5) Prohlubně** – vlasy ponechat delší v místě prohlubně, stříh musí na sebe navazovat tak, jako by tam nebyly.
- **6) Boule** – nezkracovat moc, aby tam vlasy netrčely. Zakrýt delšími vlasy a vhodnou délkou stříhu.
- Při každém stříhu se snažíme zakrýt nedostatky a vyzdvihnout přednosti.

IX. PREPARACE VLASŮ

- Historie
- Technologický postup
- Preparace pánských vlasů
- Narovnaní kudrnatých vlasů
- Preparace narušených vlasů – popsána v technologickém postupu
- Příčiny neúspěchů při preparaci – jejich předcházení!

1. Historie

1906 – Karel Nessler vynalezl termickou preparaci. Podařilo se mu trvale preparovat vlas, aniž by ho poškodil. Předvedl svůj vynález 80 kadeřníkům z evropských měst. Nebyli nadšeni, práce se jim zdála příliš zdlouhavá – složitá!!

Princip termické preparace – zvlnění vlasů docílené – rozpojením a spojením vazeb ve vlasu za pomoci elektricky vyrobeného tepla + působením alkalické látky – pH 12 – siřičitan amonný – se ve vlasu „vařil“ – rozpojily se iontové a disulfidové vazby. Po vychladnutí se opět spojily – pH klesla na 7 – neutrální. Spojením disulfidových vazeb docházelo působením vzdušného kyslíku.

1924 – Josef Mayer – zdokonalil Nesslerův princip – k jeho úspěchu pomohla i móda krátkých vlasů – 30. léta 20. st. Vlasy natáčel na výhřevná tělesa, bylo jich více, tak mu stačily na celou hlavu. Tato preparace ostatní odborníky již zaujala.

1942 – v Americe vznikla chemická preparace, po válce 1947 se začala používat i u nás a termická ustoupila.

Chemická preparace = studená vlna – má stejný princip jako termická, ale k rozpojení vazeb ve vlasu docházelo působením chemických látek, ale za teploty lidského těla.

2. Složení a vlastnosti preparačního roztoku

- 1) **Redukční látky** – kyselina thioglykolová nebo thiomléčná – rozpojila disulfidové vazby – keratinového žebříčku.
- 2) **Alkalické látky** – pH 9,5, vodný roztok amoniaku, rozpojení iontové vazby keratinového žebříčku, rozevírají se šupiny kutikuly. Slabší koncentrace rozpojí iontové vazby, silná koncentrace rozpojí částečně disulfidové vazby. Vysoká kvalita – poškozuje trvale vlas + sirný zápach.
- 3) **Siřičitany, smáčedla, emulgátory, parfémů a barviva, minerální oleje**
- 4) Dnes používáme **chem. preparaci s nízkým pH – 7,5**. Na poškozené vlasy **pH – 8, pH – 8,5 sklovité, špatně zvlnitelné.**
Dále obsahují **ochranné látky, tuky, polymery. Redukční látka – ATG - amoniumthiogly** – rozpojí disulfidové – sirné vazby.
- 5) **Alkalická látka – amoniumkarbonát** – rozpojí podélné – iontové vazby.

3. Rozpojování a spojování vazeb keratinového žebříčku při chemické preparaci

Vodíkové vazby – jsou spirálové, snadno se naruší např. vodou, po namočení se protáhnou do délky, do původního tvaru se opět vrátí při vysušení vlasu.

Iontové – podélné vazby – se naruší – rozpojí - otevřou se šupiny kutikuly, působením **alkalické látky** – vodný roztok amoniaku nebo **AMONIUMKARBONÁT**.

Spojení vazeb – kyselou lázní.

Disulfidové vazby – se rozpojí **redukční látkou** – např.: kyselinou thioglykolovou, kyselinou thiomléčnou, nebo **ATG – AMONIUMTHIOGLY**.

Spojení vazeb – fixací – ustalovačem – 1-2 % H₂O₂.

4. Pracovní postup

- **Zkouška citlivosti** – provádíme kvůli případné alergii. Pokud zákaznice ještě neměla chemickou preparaci nebo již před 2 lety. Na citlivé místo – za uchem, předloktí, zápěstí – omyjeme mýdlem – nanese chemickou preparaci – necháme 40 min. působit – omyjeme vodou, zalepíme a necháme 24 hod. – pokud se objeví zarudnutí, pupínek apod. **NEMŮŽEME PREPARACI PROVÉST – ZÁKAZNICE JE ALERGICKÁ!!**
- **Diagnóza vlasů** – viz Otázka 1. + domluvíme si se zákaznicí, jak pevnou trvalou si přeje. Pevnější - pozdější upravení do vodové ondulace, nebo volnější – foukané. Určíme stupeň narušení, podle toho vybereme preparační roztok. Silně narušené vlasy **POZOR!** – vysoká nasákavost, rychlá doba působení. **Určíme druh preparačního roztoku – pH dle stupně narušení - nízkým pH – 7,5 – poškozené, pH–8 -normální, pH–8,5 - sklovité, špatně zvlnitelné.**
- **Založíme prádlo** – ručník na ramena a ručník zepředu. Přidáme ručník po umytí na kolena.
- **Mytí vlasů** – 1x jemně šamponem, bez použití regenerátoru. Ten by nám vlas příliš obalil tukem. **U silně narušených vlasů** lze použít speciální roztok – **kreator** - několik ml. do preparačního roztoku i do ustalovače, který vlas chrání, umožní nám zároveň preparovat. **VIZ NÁVOD VÝROBCE!!**
- **Zkracování vlasů** – pokud chce mít zákaznice účes kratší, přišla s velkým odrostem. Před preparací ostříháme – ale vždy tak, abychom mohli vlasy natočit. Počítáme se zvlněním – zkrácením účesu!
- **Volba natáček, natáčení vlasů** – druh - velikost natáček zvolíme podle účesu – dlouhé vlasy, krátké, pevná či slabá trvalá apod. Na 1 hlavu asi 50 – 70 natáček – různé velikosti. Nejlépe umělé. Natáčíme vždy do tvaru účesu. Nanášení preparačního roztoku nejlépe až po natočení – aby došlo ke stejnoměrnému zvlnění a co nejmenšímu poškození! **Postup** – použijeme papírky na konečky, abychom předešli jejich deformaci. Oddělíme si umělou špičkou pramen vlasů, který prochází

středem natáčky, pramen držíme napnutý a kolmo k hlavě, palci přitlačujeme pramen k natáčce, dotočíme k hlavě a upevníme gumičkou – Křížem – Pokud je slabá. Pod všechny gumičky dáme umělé tyčinky, aby vlasy nebyly zlomené od pevné gumičky. Natočíme co nejrychleji celou hlavu.

- **Nanášení preparačního roztoku** – po natočení na každou natáčku zespoda i shora houbičkou, nebo lahvičkou. Dáme pozor, aby roztok nestékal zákaznici na krk či do obličeje, lépe se nanáší roztok u mycí mísy. Přiložíme gumovou čepici + ručník nebo flanelovou čepici.
- **Doba působení** – při teplotě lidského těla 10 - 40 min. Řídíme se diagnózou vlasů a návodem výrobce. Přesto celý proces kontrolujeme. Již po 10 minutách se podíváme, zvláště pokud si zákaznice přeje volnou trvalou či má narušené vlasy! Zákaznici zpřijemníme dobu působení: nabídneme kávu, časopisy apod.
- **Kontrolní natáčka** – po uplynutí určené doby. Roztočíme 2-3 natáčky na různých místech hlavy, vždy jen do poloviny a zjistíme, zda pruží – otáčí se okolo natáčky. Znovu upevníme natáčku. Pokud je třeba, ještě necháme roztok působit, pokud ne, splachujeme.
- **Splachování** – po uplynutí doby působení splachujeme sprchou – důkladně, všude, 2-5 minut! Je to velice důležité! Nikde nesmí zůstat preparační roztok, jinak nám nebude zvlnění držet.
- **Fixace - ustalování** – **hloubková fixace** – chceme docílit spojení – disulfidových sirných vazeb, které se nám rozpojily během procesu, abychom docílili trvalého zvlnění vlasu – oxidací. Ustalovací roztok nanášíme houbičkou – na každou natáčku zvlášť. Doba působení je 5 – 10 - 15 min. podle délky vlasů, diagnózy a návodu výrobce. Ustalovač obsahuje – H₂O₂ – 1-2 % - OXIDACE! Poté roztočíme natáčky, necháme ještě chvílku působit – následuje mytí.
- **Mytí, regenerace, neutralizace** – umyjeme 1x vhodným šamponem na narušené vlasy. Regenerátoru nanese více – vlasy jsou vysušené. Neutralizace - kyselá lázeň – spojíme tím iontové vazby keratinového žebříčku – uzavřeme šupiny kutikuly. Zbavíme vlas zbytků alkálií. Obnovíme kyselý kožní film. 0,5 l vody + 1 lžíce 8% octa!
- **Zastříhnutí konečků** – pokud se nám stalo, že jsou zlomené konečky – lehce zastříháme zkracováním. Pokud stříháme až po preparaci, postupujeme stejným pracovním postupem dle druhu stříhu. Máme stále na mysli, že účes bude zkadeřením kratší.
- **Konečná úprava** – provedeme buď vodovou ondulaci, nebo foukanou do tvaru či použijeme na dotvarování pouze prsty – mačkáme – jemně do tvaru – lehký proud teplého vzduchu. Tužidlo – nepoužíváme!

Preparace pánských vlasů

Dnes již není módní. Přesto, pokud zákazník na svém trvá, provedeme preparaci vlasů. Stejný pracovní postup jako u dámských vlasů s tím rozdílem, že požadujeme výsledek jen slabé – volné preparace. Proto pozor! – krátká doba působení! Slabší preparační roztok. Častá kontrola!

5. Narovnání kudrnatých vlasů – pomocí preparace

Při poradenské službě se snažíme zákaznici vysvětlit, že má krásné vlnaté vlasy, které se dají vhodnými vlasovými přípravky (speciální šampony na vlnaté vlasy + regenerační přípravky a krémy – které jsou hydratační) „zklidnit“. Jejich používáním dosáhneme pěkného vlnatého

a uspořádaného efektu. Tyto přípravky musíme mít na pracovišti a zákaznici předvést použití, aby porovnal sama výsledek. Zákaznice může mít představu, že po narovnání kudrnatých vlasů pomocí preparace nebude mít vlasy zcela rovné jako po žehlení. Pokud stále trvá na svém, provedeme chemickou preparaci. Dvě možnosti:

- 1) použijeme **veliké plastové, nebo pěnové natáčky**
- 2) nanese na umyté vlasy **speciální gelový roztok** – chemická preparace a vlasy u mycí mísy pročešáváme, uhlazujeme. Další pracovní postupy jsou stejné jako u běžné preparace, jen vlasy narovnááme, neodulujeme.

6. Příčiny neúspěchů při chemické preparaci

Vlasy málo zvlněné

- psychický či zdravotní stav zákaznice (menstruace, těhotenství, léky,...)
- špatná volba natáček – příliš velké
- špatné oddělování pěšinek – prameny moc široké
- nedostatečné nanášení preparačního roztoku
- špatná diagnóza vlasů – krátká doba působení
- nedostatečné splachování preparačního roztoku
- nevhodný preparační či fixační roztok – příliš slabý

Vlasy příliš zvlněné

- špatná diagnóza vlasů
- nevhodný preparační roztok – silný
- dlouhá doba působení
- příliš malé natáčky
- příliš silný fixační roztok

Vlasy u hlavy skřípnuté gumičkami

- nebyly křížem a podloženy párátky či plastovými tyčinkami, vlasy mohou v tomto místě i upadnout (úplné zlomení vlasů)

Vlasy na koncích zlomené

- špatně natočené konce – nebyly použity papírky na trvalou

Neúspěchům předcházíme pečlivou přípravou – konzultací, správnou diagnózou a volbou dobrých technologických postupů!!!

Novinky – chemická *preparace bez provedení zkušební natáčky*. Ke zvlnění dojde až při fixaci – ustalování, při spojování disulfidových vazeb.

Gelová preparace – nestéká z vlasů, nedostane se tedy na vlasovou pokožku. Využíváme gelové konzistence i u narovnávání kudrnatých vlasů.

Vždy se držíme návodem výrobce a stanovenou diagnózou vlasů!

X. ZDROJE

Polívka, Ladislav: Technologie I. pro učební obor kadeřník. Informatorium, Praha 1998.

Sbírka zákonů č. 137/2004 - § 51-52 – Služby

KHS – Vyhláška č. 137 z roku 2004, č. 361 z roku 2007

www.vlasy.cz

foto – google.cz